

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNIVERSİTETİ**

«TƏSDİQ EDİRƏM:»

TƏDRİS MƏSƏLƏLƏRİ ÜZRƏ

PROREKTOR VƏZİFƏSİNİ İCRA EDƏN:

 DOS. Z.MƏMMƏDOV

_____ 2025-ci il

FƏNN SILLABUSU

İXTİSAS: 060110 KİMYA MÜƏLLİMLİYİ

İXTİSASLAŞMA: "KİMYA FƏNNİNİN TƏDRİSİNİN METODİKASI VƏ METODOLOGİYASI"

FAKÜLTƏ: TƏBİYYAT

KAFEDRA: FİZİKA, KİMYA VƏ BİOLOGİYA

I.FƏNN HAQQINDA MƏLUMAT:

FƏNNİNADİ: *KİMYANIN TƏDRİSİNDƏ ANLAYIŞLAR VƏ STRATEGİYALAR (ARETN ADPU-nun Tədris Metodik Şurasının 321 yanvar 2019-cu il tarixli iclasının qərarına əsasən çap edilir. (pr №3))*

KODU: MİF – B02

TƏDRİS İLİ: I (2025-26)

SEMESTR: I

TƏDRİS YÜKÜ: AUDİTORİYADANKƏNAR 195S. AUDİTORİYA SAATI 45S-

(15 SAAT MÜHAZİRƏ, 15 SAAT SEMİNAR)

TƏDRİS FORMASI: ƏYANİ

TƏDRİS DİLİ: AZƏRBAYCAN DİLİ

AKTS ÜZRƏ KREDİT: 8 KREDİT

AUDİTORİYA N: 104

II.MÜƏLLİM HAQQINDA MƏLUMAT:

ADI, SOYADI, ELMİ DƏRƏCƏSİ VƏ ELMİ ADI: K.Ü.F.D.DOS.GÜLBƏNİZ QƏDİROVA

MƏSLƏHƏT GÜNLƏRİ VƏ SAATI: IV, V, VI GÜN SAAT 14⁰⁰-17⁰⁰.

E-MAIL ÜNVANI: gulbnizgdirova@gmail.com

KAFEDRANIN ÜNVANI: LƏNKƏRAN Ş., H.Z. TAĞIYEV 108

III.TÖVSIYYƏ OLUNAN DƏRSLİK, DƏRS VƏSAİTİ VƏ METODİK VƏSAİTLƏR

ƏSAS ƏDƏBİYYAT:

- 1.ZülfıyyəVeysova, Fəalinteraktivtəlim. Bakı 2010.
- 2.Kurikulum- elmimetodikjurnal, Bakı -2008.
- 3.Ə.Əbdürrəhimov."Kimyanıntədrisiüslu".
- 5.R.Əliyev,ƏT.Əzizov. "Kimyanın tədrisi metodikası"Bakı 2006 (I-II icild)

IV. PREREKVİZİTLƏR: Fənninin tədrisi üçün öncədən hər hansı birfənnin tədrisi vacib deyil.

V.KOREKVİZİTLƏR: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. FƏNNİN TƏSVİRİ VƏ MƏQSƏDİ:

“Məktəb kimya kursunun elmi – nəzəri əsasları” fənni kimyanın tədrisində əsas təlim - tərbiyə məsələlərinin həllinə kömək edir. Bu məsələlər içərisində kimya elminin əsaslarının mənimsənilməsi, onun tədqiqat üsulları ilə tanışlıq, xüsusi bacarıq və vərdislərə sahib olmaq, şagirdlərin bacarıqları, təfəkkürləri və dərk etmə qabiliyyətlərinin formalaşması, əxlaqi, əmək və ekoloji tərbiyənin həyata keçirilməsi, şəxsiyyətin hərtərəfli inkişafı kimi məsələlər xüsusi cəkiyə və əhəmiyyətə malikdir.

VII. DAVAMIYYƏTƏ VERİLƏN TƏLƏBLƏR:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi şuranın 16 may 2024 ci il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fənnədən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII. QIYMƏTLƏNDİRMƏ: Tələbələrin biliyi *100 bal* sistemlə qiymətləndirilir. Bundan *50 bal* tələbə semestr ərzində, *50 bal* isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan *50 bal* aşağıdakılar aiddir: 20 bal – seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə; 30 bal – kollokvium nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar həm də laboratoriya varsa 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır. Qiymətləndirmə zamanı Elmi şuranın 16 may 2024 ci il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

QIYMƏT MEYARLARI AŞAĞIDAKILARDIR:

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilə bilər.

10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

7 bal- tələbə materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir.

1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı *17-dən az olmamalıdır*. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

SEMESTR NƏTİCƏSİNƏ GÖRƏ YEKUN QIYMƏTLƏNDİRMƏ (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91-100	əla	A
2	81-90	çox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir

X. TƏQVİM MÖVZU PLANI: MÜHAZİRƏ 15 SAAT , SEMINAR 15 SAAT

N	MÜHAZİRƏ MÖVZULARI	Saat	Tarix
1	<i>Mövzu :Anlayışların inkişafı metodikası</i> Plan : 1.Anlayışın inkişafında təfəkkürün rolu 2.Anlayışların sistemlə inkişafının metodikada rolu 3.Anlayışı inkişaf etdirmək üçün təbii əyanilik Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	
2	<i>Mövzu:Maddənin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi</i> Plan: 1.Duzların kimyəvi tərkibinin müqayisəsi 2.Duzlarla qələvilərin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi 3.Üzvi və qeyri-üzvi maddələrin tərkibinin müqayisəsi Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	
3	<i>Mövzu :Kimya kursunda anlayışların öyrənilməsi metodikası</i> Plan: 1. Anlayışın öyrənilməsində didaktik mühit 2.Anlayışların inkişafı və ümumiləşdirilməsində onların qarşılıqlı əlaqəsi 3.Anlayışların öyrənilməsində keçmiş biliklərin təkrarı 4.Kimyanın anlayışlarının öyrənilməsində kimyəvi məzmunlu tapşırıq və çalışmaların tətbiqi Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	
4	<i>Mövzu:Kimyanın ilk anlayışlarının tədrisi metodikası</i> Plan: 1.Qarışıqların ayrılma üsullarının tədrisi metodikası 2.Saf maddələr və qarışıqların tədrisi metodikası Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	
5	<i>Mövzu:Kimya fənnində fəndaxilli və fənlərarası integrasiya</i>		

	Plan: 1.Qeyri-üzvi kimyanın tədrisində fəndaxili integrasiya 2.Qeyri-üzvi kimyanın tədrisində fənlərarası integrasiya 3.Ümumi kimyanın tədrisində fəndaxili və fənlərarası integrasiya Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	
6	Mövzu:Kimya fənninin tədrisində birbaşa təlim strategiyası Plan: 1.Birbaşa təlimdə müəllimyönümlü təhsil 2.Birbaşa təlimdə nəzəri xarakterli materialların tədrisi Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	
7	Mövzu:Kimya fənninin tədrisində sorğu əsaslı təlim strategiyası Plan: 1.Sorğu əsaslı təlimdə şagirdlərin hadisə və proseslərin tədqiqi 2.Sorğu əsaslı təlim-SE strategiyası 3. “Maraqoyatma” , “Araşdırma” , “İzahetmə” , “Möhkəmləndirmə” və “Qiymətləndirmə” mərhələləri	2	
8	Mövzu:Kimyanın tədrisində problem mərkəzli öyrənmə Plan: 1.Problem mərkəzli öyrənmədə nəzəri və praktik biliklərin möhkəmləndirilməsi 2.Problem mərkəzli öyrənmədə təcrübə üzərində nəticələrə əsasən öyrənmə Mənbə: [1,2,3,4,5]	1	

XI FƏNN ÜZRƏ TƏLƏBLƏR, TAPŞIRIQLAR:

Tələbə fənnin tədrisində əsasən bu bənddə qeyd edilən əsas nüans və məqamları- fənnin predmetini, üsul və metodlarını, mövzunun mahiyyətini aydınlaşdırmağı, əsas anlayışlar, ifadə, tərif, formul və düsturların məna və əhəmiyyətini dərk etməyi, mövzudan irəli gələn problemin anlaşıqlı şəkildə izah etməyi bilməli və bacarmalıdır:

XII. TƏDRİSİN NƏTİCƏLƏRİ

- “KİMYANIN TƏDRİSİNDƏ ANLAYIŞLAR VƏ STRATEGİYALAR” fənni aktual istiqamət və problemləri mənimsəyir.
- “KİMYANIN TƏDRİSİNDƏ ANLAYIŞLAR VƏ STRATEGİYALAR” fənni kimyada anlayışların dəqiq nəzərdən keçirilməsinə şərait yaradır.
- “KİMYANIN TƏDRİSİNDƏ ANLAYIŞLAR VƏ STRATEGİYALAR” fənni magistrlərin idarə qabiliyyətini möhkəmləndirir.

XIII. İMTAHAN SUALLARI.

- 1.Anlayışların inkişafı metodikası
- 2.Kimyəvi anlayışların tədrisi metodikası
- 3.Qeyri-üzvi maddələrin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi
- 4.Üzvi maddələrin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi

5. Anlayışları inkişaf etdirmək üçün didaktik şəraitin yaradılması
6. Kimyanın anlayışlarının ümumiləşdirilməsində qarşılıqlı təsiri
7. Şagirdlərdə (öyrənənlərdə) kimyəvi anlayışların formalaşdırılması
8. Ümumi kimyada anlayışların məzmunu
9. Maddələrin kimyəvi xassələrin müqayisəsi
10. Anlayışların mahiyyətini düzgün təsəvvür etmək şəriti
11. Kimya fənnində fəndaxili inteqrasiya
12. Kimya fənninin tədrisində fənlərarası inteqrasiya
13. Kimya fənninin tədrisində birbaşa təlim strategiyası.
14. Kimya fənninin tədrisində sorğu əsaslı təlim strategiyası.
15. Kimya fənninin tədrisində problem mərkəzli öyrənmə strategiyası.
16. Kimya fənninin tədrisində birgə öyrənmə strategiyası
17. Kimya fənninin tədrisində öyrənmək üçün oxu strategiyası
18. Kimya fənninin tədrisində lahiyə əsaslı öyrənmə strategiyası
19. Kimya fənninin tədrisində "praktiki iş" öyrənmə strategiyası
20. Kimya fənninin tədrisində "Tarixi yanaşma" strategiyası
21. Kimya fənninin tədrisində "anlayış xəritələrinin qurulması" strategiyası.
22. Düzlarla qələvilərin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi.
23. Sorğu əsaslı təlimdə-SE strategiyası.
24. Problem mərkəzli öyrənmədə, nəzəri və praktik biliklərin möhkəmləndirilməsi.
25. Anlayışların öyrənilməsində keçmiş biliklərin təkrarı

I KOLLOKVİUM SUALLARI

1. Anlayışların inkişafı metodikası
2. Kimyəvi anlayışların tədrisi metodikası
3. Qeyri-üzvi maddələrin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi

- 4.Üzvi maddələrin kimyəvi tərkibinin müqayisəsi
- 5.Anlayışları inkişaf etdirmək üçün didaktik şəraitin yaradılması
- 6.Kimyanın anlayışlarının ümumiləşdirilməsində qarşılıqlı təsiri
- 7.Şagirdlərdə(öyrənənlərdə) kimyəvi anlayışların formalaşdırılması
- 8.Ümumi kimyada anlayışların məzmunu
- 9.Maddələrin kimyəvi xassələrin müqayisəsi
- 10.Anlayışların mahiyyətini düzgün təsəvvür etmək şəriti

II KOLLOKVİUM SUALLARI

- 1.Kimya fənnində fəndaxili və fənlərarası integrasiya
- 2.Kimya fənninin tədrisində birbaşa təlim strategiyası.
- 3.Kimya fənninin tədrisində sorğu əsaslı təlim strategiyası.
- 4.Kimya fənninin tədrisində problem mərkəzli öyrənmə strategiyası.
- 5.Kimya fənninin tədrisində birgə öyrənmə strategiyası
- 6.Kimya fənninin tədrisində öyrənmək üçün oxu strategiyası
- 7.Kimya fənninin tədrisində lahiyə əsaslı öyrənmə strategiyası
- 8.Kimya fənninin tədrisində "praktiki iş" öyrənmə strategiyası
- 9.Kimya fənninin tədrisində "Tarixi yanaşma" strategiyası
10. Kimya fənninin tədrisində "anlayış xəritələrinin qurulması" strategiyası

Qeyd: 060110 Kimya müəllimliyi "Kimya fənninin tədrisinin metodikası və metodologiyası" ixtisası üzrə" KİMYANIN TƏDRİSİNDƏ ANLAYIŞLAR VƏ STRATEGİYALAR "fənninin tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "Fizika , kimya və biologiya" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (10 sentyabr 2025cu il, protokol № 1)

Fənn müəllimi:

k.ü.f.dok., dos.G.A.Qədirova

Kafedra müdiri əvəzi:

r.ü.f.dok, dos.Nahid Paşayev.